

Συστήματα
οργάνωσης και
Παρακολούθησης
Πρώτης Αγωγής και
Εκπαίδευσης

EXECUTIVE REPORT

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

N E W
M O NITORING
GUIDELINES TO DEVELOP INNOVATIVE
ECEC TEACHERS CURRICULA

Με συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Erasmus+» της Ευρωπαϊκής Ένωσης

CC BY-NC 4.0

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Credits

Sara Lenninger* Ourania Anastasiou**
Katerina Mavrou**

Other members of the IO2 team who contributed to planning and content: Marianna Efstathiadou**, Chrystalla Papademetri-Kachrimani**, Annette Persson*.

Contributors: NeMo Partnership

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1. Εισαγωγή με περίληψη	3
2. Στόχος, μέθοδος και κανονισμός	8
3. Αποτελέσματα με συζητήσεις	9
4. Συστάσεις	29
βιβλιογραφία	32

02

Συστήματα οργάνωσης και Παρακολούθησης Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης σε Κύπρο, Ιταλία, Σλοβενία, Ισπανία και Σουηδία

1. Εισαγωγή με περίληψη

Η παρακολούθηση αποτελεί μέρος της συνολικής ποιοτικής εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση και περιλαμβάνει όλους τους τομείς της υπηρεσίας που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την εκπαίδευση και την ανάπτυξη των παιδιών (European Commission, 2014, 2018). Η συνολική διάρθρωση του συστήματος Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης έχει αντίκτυπο στην οργάνωση και την εφαρμογή ποιοτικής εργασίας σε όσους παρέχουν υπηρεσίες Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης και συνεπώς και στην εξέλιξη των παιδιών. Γενικά, το σύστημα Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης μπορεί να διαιρεθεί σε τρεις φάσεις.

1. Συστήματα παρακολούθησης

βρεφική ηλικία, ηλικία 3 ετών και το τελευταίο έτος της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (Eurydice, 2019). Έχει υποστηριχθεί (Eurydice, 2019) ότι ένα σύστημα Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης με ένα μόνο υπουργείο ή ανώτατη αρχή για όλες τις ηλικιακές φάσεις (0-6 ετών) μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερη ενσωμάτωση της εκπαίδευσης και της φροντίδας από τα συστήματα που διοικούνται από διαφορετικές αρχές με βάση την ηλικία των παιδιών. Τα διχοτομημένα συστήματα, έχουν μια κοινωνική υπηρεσία ως ανώτατη αρχή για τις νεότερες ηλικίες και μια εκπαιδευτική αρχή για τις μεγαλύτερες ηλικίες (συντά 3-6 ετών). Επιπλέον, ένα ενιαίο σύστημα (σύστημα ενιαίας αρχής) αναμένεται να παρέχει καλύτερες συνθήκες σε ένα συνεχές από την άποψη των εμπειριών και της εκπαίδευσης των παιδιών. Τα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο εμφάνισης Διαταραχών Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) ή άλλων νευρο-αναπτυξιακών καταστάσεων που θέτουν σε κίνδυνο την εξέλιξή τους, βρίσκονται στο επίκεντρο του ερευνητικού προγράμματος Nemo. Η έρευνα και η καλά τεκμηριωμένη εμπειρία έχουν δείξει ότι οι πιθανοί δείκτες τέτοιων ενδείξεων μπορούν συχνά να γίνουν αντιληπτοί σε πρώιμο στάδιο της ανάπτυξης των παιδιών (Barger et al 2021). Επιπλέον, η έρευνα και η πράξη δείχνουν επίσης ότι η πρώιμη παρέμβαση έχει αντίκτυπο στην ευημερία των παιδιών και ενδεχομένως και στην ανάπτυξή τους (βλ. Sandbank et al 2020). Σε συνάρτηση με αυτό, ο ρόλος των υπηρεσιών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, ως αρχικών παραγόντων στη ζωή των παιδιών, είναι κρίσιμης σημασίας.

1. Συστήματα παρακολούθησης

Στην παρούσα έκθεση, επισημαίνονται τρεις περιστάσεις που συμβάλλουν στην οργάνωση του συστήματος Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης ως κρίσιμες για την εφαρμογή της παρακολούθησης, και ενδεχομένως, ειδικά όσον αφορά τα παιδιά με αναπηρίες στην εκπαίδευση. Αυτές οι περιστάσεις, σε ένα συνολικό επίπεδο ενός οργανισμού είναι: εάν ο οργανισμός αφορά ένα ενιαίο ή διχοτομημένο σύστημα, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, εάν ο οργανισμός διοικείται από μία ενιαία αρχή ή από αποκεντρωμένες αρχές, και τέλος η έκθεση δείχνει ότι η σχέση μεταξύ εκπαιδευτικών παροχών και των υπηρεσιών παιδικής υγειονομικής περίθαλψης έχει αντίκτυπο στο σύστημα παρακολούθησης της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Δεδομένου ότι οι παράγοντες αυτοί διαφέρουν στις διάφορες χώρες, τα ακόλουθα σημεία κρίνονται ως κρίσιμα:

a

- Κανονικότητα της παρακολούθησης σε κάποιο σημείο των πρώτων ετών της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης

b

- Η συμμετοχή του βασικού προσωπικού στο σύστημα παρακολούθησης

c

- Υψηλά προσόντα στο βασικό προσωπικό σε όλες τις φάσεις του συστήματος Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (0- 6 ετών)

d

Πρόσβαση σε συστήματα υποστήριξης για την Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση.

1. Συστήματα παρακολούθησης

Στις χώρες που εφαρμόζουν το ενιαίο σύστημα Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, που αναφέρθηκε παραπάνω, η ευθύνη για όλες τις ηλικιακές φάσεις (0-6ετών) υπάγεται στο ίδιο υπουργείο- αρμόδιο είναι το Υπουργείο Παιδείας. Σε ένα διχοτομημένο σύστημα (0-3 ετών και 3-6 ετών), ωστόσο, η οργάνωση της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης χωρίζεται σε δύο διαδοχικές ηλικιακές φάσεις με ξεχωριστές ανώτατες αρχές. Μία αρχή κοινωνικής πρόνοιας για τις πρώτες ηλικίες και το υπουργείο Παιδείας για τις επόμενες. (Βλ. Πίνακας 1:1-5, καθώς και συγκριτική έκθεση από το IO4.) Από την άλλη πλευρά, τα ενιαία συγκεντρωτικά εκπαιδευτικά συστήματα (0-6 ετών) χαρακτηρίζονται από την παροχή λεπτομερέστερων οδηγιών σχεδιασμού και εφαρμογής για τις πρακτικές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης και, επιπλέον, οι πληροφορίες από την εφαρμογή στη διοίκηση είναι πιο λεπτομερείς και συχνές. Σε ένα διχοτομημένο αποκεντρωμένο σύστημα εκπαίδευσης, οι κανονισμοί από την αρχή είναι λιγότερο λεπτομερείς και οι αποφάσεις που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή λαμβάνονται σε τοπικό επίπεδο στο οποίο εφαρμόζονται (σε επίπεδο περιφέρειας ή δήμου).

Μεταξύ των εκπροσώπων σε αυτή την έκθεση η Σλοβενία είναι ένα παράδειγμα μιας χώρας που έχει ένα ενιαίο συγκεντρωτικό εκπαιδευτικό σύστημα για όλη την φάση της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, η Κύπρος έχει ένα ενιαίο και συγκεντρωτικό εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά διαχωρίζεται σε δύο ηλικιακές φάσεις. Η Ιταλία και η Σουηδία είναι χώρες που σε διαφορετικά επίπεδα και βαθμούς ασκούν αυτό που εδώ ορίζεται ως πιο αποκεντρωμένοι οργανισμοί εκπαίδευσης. Στην Ισπανία, οι περιφερειακές αρχές έχουν διευρυμένη εξουσία να αποφασίζουν σχετικά με την οργάνωση της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, μία περιφέρεια της Ισπανίας, η Castile & Leon διαθέτει ένα διχοτομημένο εκπαιδευτικό σύστημα. Αρκετές περιφέρειες στην Ιταλία εξακολουθούν να έχει ένα διχοτομημένο σύστημα, αλλά επί του παρόντος βρίσκεται σε μια περίοδο μετάβασης πολιτικής από την ύπαρξη ενός διχοτομημένου συστήματος στην προώθηση ενός ενιαίου εκπαιδευτικού συστήματος για όλη τη φάση της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (0-6ετών).

Αυτό προωθήθηκε πρόσφατα με δύο πρόσφατους εθνικούς νόμους (νόμος 107/2015 και το π.δ. εφαρμογής του ν. 65/2017). Η Σουηδία είναι μια χώρα που εφαρμόζει ενιαίο και αποκεντρωμένο σύστημα όσον αφορά την ύπαρξη μιας διοικητικής αρχής για όλες τις υπηρεσίες Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης από το 0(1)-6, ενώ ταυτόχρονα έχει εκτεταμένη αυτονομία σε τοπικό επίπεδο, στην εφαρμογή των υπηρεσιών.

1. Συστήματα παρακολούθησης

Επιπλέον, όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης και CHC, το σουηδικό σύστημα μπορεί να χαρακτηριστεί ως παράλληλο και ασύμμετρο. Στη Σουηδία, οι υπηρεσίες CHC διαχωρίζονται σαφώς από την Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση. Σε ό,τι αφορά ατομικά τα παιδιά, οι προϋποθέσεις για τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών λαμβάνονται κατά κύριο λόγο από το ΗCH και πάντα με τη συγκατάθεση των γονέων.

Τέλος, όσον αφορά τον καθορισμό και την αξιολόγηση των συστημάτων παρακολούθησης, η επιθεώρηση/εποπτεία καθίσταται επίσης σημαντική. Οι επιθεωρήσεις αποσκοπούν στον έλεγχο και την υποστήριξη της ποιοτικής εργασίας στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση και μπορεί να περιλαμβάνουν διαφορετικές προδιαγραφές σε διαφορετικούς τύπους αρχών. Ο πίνακας 2 έχει ως στόχο να δώσει μια γενική εικόνα των φορέων επιθεώρησης στις χώρες στις οποίες εφαρμόζεται η παρούσα έκθεση.

Κάθε τέτοιος διαχωρισμός έχει τις δυσκολίες του. Οι χώρες έχουν διαφορετικές οδηγίες και κανονισμούς στο σύστημα της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης για διαφορετικούς σκοπούς σε σχέση με την κοινωνία σε ένα ευρύτερο πλαίσιο. Επιπλέον, και σε σχέση με αυτό, οι φορείς αλλάζουν συνεχώς και προσαρμόζονται στους νόμους και τις εκπαιδευτικές πολιτικές.

2. Στόχος, μέθοδος και κανονισμός

Στόχος της έκθεσης είναι η συγκριτική ανάλυση των συστημάτων παρακολούθησης Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στους παράγοντες που επηρεάζουν την εκπαίδευση των μαθητών/τριών που σχετίζονται με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (εφεξής ΕΕΑ). Από την άποψη αυτή, επισημαίνονται οι κύριες διαφορές μεταξύ των πέντε χωρών της εταιρικής σχέσης NEMO (δηλαδή της Κύπρου, της Ιταλίας, της Σλοβενίας, της Ισπανίας και της Σουηδίας). Η διερεύνηση και αξιολόγηση των σχέσεων μεταξύ της συνολικής οργάνωσης της προσχολικής εκπαίδευσης και των συστημάτων παρακολούθησης σε αυτόν το σύστημα αναμένεται να ενισχύσει τις αποφάσεις και δράσεις στη συνεχή ανάπτυξη της ποιότητας της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης στα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα.

Πληροφορίες σχετικά με την Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση συγκεντρώθηκαν από ειδικούς και στις πέντε χώρες που εκπροσωπούνται από τους εταίρους του Nemo. Για τους σκοπούς αυτής της μελέτης αναπτύχθηκε ένα ερωτηματολόγιο καλύπτοντας ερωτήσεις σχετικά με τη συνολική οργάνωση και δομή της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών κατευθυντήριων γραμμών, των δικαιωμάτων των παιδιών και της πρόσβασης στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση, των πρακτικών επιθεώρησης και παρακολούθησης, των διαδικασιών λήψης αποφάσεων σχετικά με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και, τέλος, ζητήσαμε συγκεκριμένα εργαλεία παρακολούθησης που σχετίζονται με το έργο Nemo και χρησιμοποιούνται από τα νηπιαγωγεία ή σε συνεργασία με αυτά.

Οι χώρες που εκπροσωπούνται στο έργο από τους εταίρους NEMO (π.χ. Κύπρος, Ιταλία, Σλοβενία, Ισπανία και Σουηδία) καλύπτουν από κοινού μια ποικιλία σε επίπεδο διάρθρωσης και οργάνωσης συστήματος που εφαρμόζονται στην Ευρώπη.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3. ποτελέσματα με συζητήσεις

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στους τρεις ακόλουθους τίτλους με επιμέρους υπο-ενότητες: Προσβασιμότητα, σύνδεση της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης με υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και συστήματα διασφάλιση ποιότητας και παρακολούθησης. Οι τίτλοι προέκυψαν από την ανάλυση του ερωτηματολογίου, αλλά και σε σχέση με τα πέντε σημεία που διακρίνονται ως ουσιώδη για την Ενιαία Εκπαίδευση που επισημάνθηκαν από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ειδική Αγωγή και την Ενταξιακή Εκπαίδευση (2014): πρόσβαση και χρονοδιάγραμμα της Ενιαίας Εκπαίδευσης, πολιτική ενιαίας εκπαίδευσης, προσόντα του προσωπικού, υποστηρικτικά συστήματα και τέλος παρακολούθηση και αξιόπιστα δεδομένα. Για πληροφορίες σχετικά με τα προσόντα του προσωπικού γίνεται αναφορά στην έκθεση ΙΟ4.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.1 Προσβασιμότητα

Πρόσβαση στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση

Η πρόσβαση στην προσχολική εκπαίδευση σε μικρή ηλικία είναι ένας παράγοντας που έχει μεγάλη σημασία για τις πρώιμες παιδαγωγικές παρεμβάσεις που μπορεί να βοηθήσουν τα παιδιά που είναι σε ομάδες υψηλού κινδύνου. Και οι πέντε συγκρινόμενες χώρες/περιφέρειες προσφέρουν υπηρεσίες Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης- από την φύλαξη έως την έναρξη του υποχρεωτικού σχολείου. Επιπλέον, όλες έχουν νομικά δεσμευτικούς κανονισμούς για τη διασφάλιση της ποιότητας των δημόσιων χρηματοδοτούμενων υπηρεσιών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Ωστόσο, τα νόμιμα δικαιώματα του παιδιού για πρόσβαση στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση ποικίλλουν.

Στη Σλοβενία και τη Σουηδία, κάθε παιδί δικαιούται μια θέση σε δομή Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης από την ηλικία των 11 μηνών (Σλοβενία) ή του 1 έτους (Σουηδία) έως την έναρξη του υποχρεωτικού σχολείου (πριν την έναρξη της σχολικής χρονιάς που το παιδί γίνεται δετών). Και στις δύο χώρες, το Υπουργείο Παιδείας είναι αυτό που είναι υπεύθυνο για όλα τα στάδια της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (1-6ετών). Επιπλέον, και στις δύο χώρες οι φορείς μπορεί να είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί. Για να έχει ένας ιδιωτικός φορέας δημόσια χρηματοδότηση, θα πρέπει να συμμορφώνεται με το εθνικό πρόγραμμα σπουδών, τις πολιτικές και τα νομικά πρότυπα στην εκπαίδευση και τη φροντίδα.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.1 Προσβασιμότητα

Πρόσβαση στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση

Στην Castile και León – περιφέρεια της Ισπανίας, τα εκπαιδευτικά συστήματα παρέχουν υπηρεσίες Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης για όλα τα παιδιά από την ηλικία των 3 ετών μέχρι την έναρξη του υποχρεωτικού σχολείου. Στην Ισπανία, ως εκπαιδευτικό σύστημα, το νόμιμο δικαίωμα πρόσβασης των παιδιών σε υπηρεσίες ~~Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης διαφέρει μεταξύ των περιφερειών~~ (αυτόνομες κοινότητες). Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, ωστόσο, το δημοτικό σχολείο ξεκινά για όλα τα παιδιά στην ηλικία των 6 ετών (το έτος που το παιδί γίνεται 6 ετών). Στην Κύπρο, η υποχρεωτική φοίτηση ξεκινά στην προ-δημοτική (τελευταίο έτος της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης και άνω) στην ηλικία των 4 ετών και 8 μηνών (το έτος που το παιδί γίνεται 5 ετών). Για παιδιά κάτω των 3 ετών, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Castile & Leon, περιφέρεια της Ισπανίας, δεν υπάρχει νομοθεσία που να εξασφαλίζει τα δικαιώματα των παιδιών να εγγραφούν σε υπηρεσία Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Ωστόσο, στην Castile & Leon, οι δημόσιες υπηρεσίες Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, παρέχονται από δημόσιες υπηρεσίες, αν και η πρόσβαση, σε αριθμό παιδιών, είναι περιορισμένη. Δίνεται προτεραιότητα σε παιδιά από οικογένειες με χαμηλότερο εισόδημα ή περισσότερα παιδιά. Στην Κύπρο, μόνο ιδιωτικοί σταθμοί είναι διαθέσιμοι στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά μικρής ηλικίας (0-3 ετών). Τόσο η Κύπρος όσο και η Castile & Leon εφαρμόζουν ένα διχοτομημένο σύστημα Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, το οποίο χωρίζεται σε δύο φάσεις από σαφώς ξεχωριστές αρχές και δομές.

Στην Ιταλία, το υποχρεωτικό σχολείο αρχίζει με το δημοτικό σχολείο τη χρονιά που το παιδί γίνεται 6 ετών και δεν υπάρχουν εθνικοί νόμοι ή πολιτικές που να διασφαλίζουν το δικαίωμα στην πρόσβαση σε υπηρεσίες Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Υπάρχει όμως Νόμος (104/1992, 12:1) που εγγυάται τη φοίτηση σε παιδικούς σταθμούς παιδιών ηλικίας 0-3 ετών με διάγνωση αναπηρίας. Επιπλέον, το ιταλικό σύστημα Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης παρέχει υπηρεσίες από την ηλικία των 3 μηνών μέχρι το υποχρεωτικό σχολείο. Παρότι η οργάνωση της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης στην Ιταλία είναι σε διαδικασία μετάβασης σε ενιαίο σύστημα φροντίδας και εκπαίδευσης, που διοικείται από τον Υπουργό Παιδείας (MIUR), στην πράξη, εφαρμόζει ένα διχοτομημένο σύστημα έχοντας διαφορετικές αρχές για παιδιά 0-3 ετών (Nidi d'infanzia) και για παιδιά 3-6 ετών (Scuole dell'infanzia) σύμφωνα με το προαναφερθέν διχοτομημένο σύστημα.

1] A Castiglia e León; Ordinanza sull'istruzione/371/2018, del 2 aprile, che modifica l'ordinanza. EDU/1152/2010, del 3 agosto, che regolamenta la risposta educativa agli studenti con bisogni specifici di sostegno educativo iscritti al secondo ciclo dell'istruzione prescolare, all'istruzione secondaria obbligatoria, alla maturità e alla scuola secondaria superiore, al baccalaureato e all'istruzione speciale, nei centri educativi della Comunità di Castilla e León. BOCYL. 12 aprile 2018, n. 71. Pp. 14630- 14632

[2] A Cipro, secondo la legge sull'istruzione del 1999 per l'educazione dei bambini con esigenze speciali.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.1 Προσβασιμότητα

Πρόσβαση στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση

Το κόστος των υπηρεσιών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης θέτει σε κίνδυνο την προσβασιμότητα (Barillà, Martinelli και Sarlo 2020· Eurydice 2014, 2019). Γενικά, το σύστημα Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης συνεπάγεται κάποιο κόστος για τις οικογένειες. Οι υπηρεσίες που δεν αποτελούν μέρος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης δεν είναι εντελώς δωρεάν στην Κύπρο, την Ιταλία, τη Σλοβενία και τη Σουηδία. Τα δημόσια σχολεία στην Castile & León (για 0-6ετών) δεν έχουν δίδακτρα που πρέπει να καταβληθούν από την οικογένεια. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο αριθμός των διαθέσιμων θέσεων είναι μικρός για αυτές τις ηλικίες, επομένως πολλές οικογένειες απευθύνονται σε ιδιωτικούς φορείς. Στη Σουηδία, από την ηλικία των 3 ετών, κάθε παιδί δικαιούται δωρεάν προσχολική εκπαίδευση για 525 ώρες/έτος (Allmän förskola), αν και η υποχρεωτική εκπαίδευση αρχίζει το έτος που το παιδί γίνεται 6 ετών. Η Σουηδία και η Κύπρος εφαρμόζουν και οι δύο διαφορετικές όψεις της τελευταίας χρονιάς στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση που είναι υποχρεωτική και επίσης δωρεάν. Γενικά, το κόστος του συστήματος ποικίλλει μεταξύ των χωρών, και σε ορισμένες χώρες το κόστος του συστήματος για τις δημόσιες δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης ποικίλλει επίσης εντός της ίδιας χώρας (δηλαδή στην Ιταλία, την Ισπανία και σε ορισμένες περιπτώσεις στη Σουηδία).

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.2 Πρόσβαση σε εκπαιδευτική υποστήριξη

Η παροχή και η εφαρμογή της εκπαίδευσης για παιδιά με αναπηρίες ρυθμίζεται από το νόμο σε όλες τις χώρες που μελετώνται. Ωστόσο, η ένταξη στην εκπαίδευση και η Ενιαία Εκπαίδευση δεν είναι το ίδιο πράγμα. Η ένταξη στην εκπαίδευση παρέχει πρόσβαση στην εκπαίδευση που ανταποκρίνεται στις ικανότητες των μαθητών/τριών. Η Ενιαία εκπαίδευση ορίζεται εδώ ως «εκπαίδευση που ανταποκρίνεται σε όλα τα μαθησιακά προφίλ μέσα στο γενικό εκπαιδευτικό περιβάλλον». Από κοινού, οι πολιτικές για την Ενιαία Εκπαίδευση σε δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης γενικής φοίτησης αναφέρονται σε όλες τις συγκρινόμενες χώρες της παρούσας έκθεσης, ωστόσο, οι πολιτικές αυτές εφαρμόζονται διαφορετικά μεταξύ των χωρών.

Στην Ιταλία, όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην Ενιαία Εκπαίδευση. Από το νόμο, δεν υπάρχουν ειδικά σχολεία. Στην Κύπρο, τη Σλοβενία, την Ισπανία και τη Σουηδία υπάρχουν ειδικά σχολεία, αλλά για εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις. Ο πιο συνηθισμένος τρόπος σε όλες τις χώρες είναι η ένταξη των παιδιών με αναπηρίες στις βασικές υπηρεσίες Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Στην Κύπρο, την Ιταλία, τη Σλοβενία και τη Σουηδία, οι πολιτικές Ενιαίας Εκπαίδευσης στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση είναι σαφείς στην εθνική νομοθεσία, στην Castile & León διασφαλίζεται σε ένα περιφερειακό διάταγμα. Στην Ιταλία, τη Σλοβενία και τη Σουηδία, τα παιδιά έχουν νόμιμο δικαίωμα στην Ενιαία Εκπαίδευση σε όλες τις ηλικιακές φάσεις της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Στην Ιταλία, όπου τα παιδιά ηλικίας κάτω των 3 ετών δεν έχουν δικαίωμα φοίτησης στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση, ο νόμος ορίζει ωστόσο ότι τα παιδιά με αναπηρίες ηλικίας 0-3 ετών έχουν νόμιμο δικαίωμα να ενταχθούν σε δομές ημερήσιας φροντίδας (νόμος 104/1992). Σε σχέση με αυτή την απαίτηση, οι δήμοι υποχρεούνται να προσφέρουν κέντρα ημερήσιας εκπαίδευσης (Nidi d'infanzia) που διαθέτουν δασκάλους ή / και εκπαιδευτικούς εξειδικευμένους σε παιδιά με αναπηρίες σε αυτές τις ηλικιακές ομάδες.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.2 Πρόσβαση σε εκπαιδευτική υποστήριξη

Στην Castile & Leon, περιφέρεια της Ισπανίας, τα νόμιμα δικαιώματα των παιδιών για Ενιαία Εκπαίδευση είναι σαφή για τα παιδιά ηλικίας 3 ετών, όταν ξεκινά ο δεύτερος κύκλος της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, και οι ευθύνες για την εκπαίδευση των παιδιών εμπίπτουν στο εθνικό ή περιφερειακό υπουργείο Παιδείας (βλέπε πίνακα 1)¹. Στην Κύπρο, τα δικαιώματα ειδικής εκπαιδευτικής υποστήριξης στις βασικές δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης καλύπτονται μόνο για παιδιά που φοιτούν σε δημόσιους/κοινοτικούς χώρους².

Στην πράξη, δεν υπάρχει δημόσια εκπαίδευση για παιδιά κάτω των τεσσάρων. Σε ιδιωτικές δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης τα παιδιά δικαιούνται αξιολόγηση και συμβουλευτική, αλλά όχι υποστήριξη από το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα. Τα παιδιά με αναπηρία (0-3 ετών) έχουν δικαίωμα στην αξιολόγηση σύμφωνα με τον υφιστάμενο νόμο για την εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρία, αλλά όχι για δημόσια εκπαίδευση. Ενώ τα παιδιά 3 και άνω έχουν δικαίωμα τόσο στην αξιολόγηση όσο και στις παροχές στο δημόσιο σχολείο, όπου όμως η φοίτηση είναι μετά τα 4 έτη. Στην Ισπανία, η κατά προτεραιότητα πρόσβαση των παιδιών με αναπηρίες σε δημόσιες δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης διασφαλίζεται από τον εθνικό νόμο (άρθρο 84, οργανικός νόμος 2/2006) και στην Castile & Leon, η υπηρεσία αυτή παρέχεται δωρεάν. Αν και η εθνική νομοθεσία εγγυάται προτεραιότητα, όχι πρόσβαση, σχεδόν όλα τα παιδιά με αναπηρίες ηλικίας 0-3 ετών, τα οποία ενσωματώνονται στο σύστημα προσχολικής εκπαίδευσης της Ισπανίας, σύμφωνα με μια έρευνα (UNICEF 2021: 3). Σύμφωνα με την ίδια έρευνα υπάρχει, ωστόσο, έλλειψη εξειδικευμένων εκπαιδευτικών ή παιδαγωγών που μπορούν να στηρίξουν αυτά τα παιδιά. Τα παιδιά ηλικίας κάτω των 3 ετών που είναι εγγεγραμμένα σε δημόσιες δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (πρώτος κύκλος και δεύτερος κύκλος) στην Castile & Leon, δικαιούνται παρακολούθηση από παιδίατρος υγειονομικής περίθαλψης και περαιτέρω υποστήριξη από ομάδα πρώιμης παρέμβασης από τη μονάδα αξιολόγησης (Κοινωνική πρόνοια). Απαιτείται παραπομπή από παιδίατρο. Στην Castile & Leon, τα παιδιά ηλικίας 0-6 ετών που είναι εγγεγραμμένα σε ιδιωτικές δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης όλες οι υπηρεσίες πληρώνονται ιδιωτικά ή από κοινωνικές υπηρεσίες.

[1] Στην Κύπρο, σύμφωνα με τον νόμο για την εκπαίδευση παιδιών με Ειδικές Ανάγκες.

Στην Castile & Leon με το Διάταγμα για την εκπαίδευση/371/2018, της 2ας Απριλίου, με την οποία τροποποιείται το Διάταγμα EDU/1152/2010, της 3ης Αυγούστου

[2] Στην Κύπρο, σύμφωνα με τον Εκπαιδευτικό Νόμο του 1999 για την εκπαίδευση παιδιών με ειδικές ανάγκες.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.2 Πρόσβαση σε εκπαιδευτική υποστήριξη

Ι Στη Σλοβενία και τη Σουηδία, τα παιδιά έχουν νόμιμο δικαίωμα στην Ενιαία Εκπαίδευση από την έναρξη της φοίτησης στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση. Και στις δύο χώρες αυτό ισχύει τόσο για τα δημόσια όσο και για τα ιδιωτικά σχολεία με δημόσια χρηματοδότηση. Ωστόσο, υπάρχουν διαφορές μεταξύ των χωρών. Στη Σλοβενία, προσφέρονται επίσημα δύο τύποι προγραμμάτων για παιδιά με αναπηρίες: ένα που παρέχεται από τροποποιημένες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένης πρόσθετης κατάρτισης για να βοηθήσει τα παιδιά να επιτύχουν τους στόχους, ή ένα άλλο από ένα τροποποιημένο πρόγραμμα. Η πρόσβαση σε ένα πρόγραμμα αποφασίζεται από μια εθνική αρχή (Το Εθνικό Ινστιτούτο Εκπαίδευσης της Δημοκρατίας της Σλοβενίας).

Στη Σουηδία, η προσέγγιση είναι διαφορετική. Σύμφωνα με τον νόμο για την Εκπαίδευση (2010:800, 8:9) κάθε παιδί δικαιούται την εκπαιδευτική υποστήριξη που χρειάζεται για να μάθει και να αναπτυχθεί σύμφωνα με τους βασικούς εκπαιδευτικούς στόχους. Το δικαίωμα αυτό αφορά όλα τα παιδιά και δεν απαιτείται γνωμάτευση για φοίτηση σε ειδικά προγράμματα - ούτε υπάρχουν ειδικά προγράμματα που σχετίζονται με τις ΕΕΑ σε εθνικό επίπεδο (εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το πρόγραμμα του ειδικού σχολείου). Η πρόκληση και η ευθύνη εναπόκειται στην διοίκηση κάθε προσχολικής δομής (και δημοτική αρχή) να εξασφαλίσει ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον που θα υποστηρίξει κάθε παιδί να επιτύχει τους κοινούς στόχους σύμφωνα με τα εθνικά προγράμματα σπουδών.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.3 Συνδέσεις με τις υπηρεσίες Υγείας

Η έγκαιρη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη αποτελεί παράγοντα ζωτικής σημασίας για την ποιότητα ζωής και την ανάπτυξη των παιδιών. Οι συνδέσεις μεταξύ των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και της σχολικής εκπαίδευσης μπορούν να έχουν μεγάλο αντίκτυπο στην εκπαίδευση των παιδιών, ίσως ειδικά για τα παιδιά με αναπηρίες. Οι δημόσιες υπηρεσίες υγείας προβλέπονται και στις πέντε χώρες/εταίρους. Ωστόσο, μια λεπτομερής σύγκριση της οργάνωσης και της εφαρμογής τους είναι εκτός του πεδίου μελέτης αυτής της έκθεσης. Η εστίαση εδώ είναι κυρίως στους συνεργατικούς και διοικητικούς δεσμούς μεταξύ των υπηρεσιών σε διαρθρωτικό επίπεδο. Η συνεργασία και η διασύνδεση μεταξύ των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης για βρέφη και του συστήματος Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης διαφέρουν μεταξύ των χωρών. Η Σουηδία είναι η χώρα που, στην παρούσα έκθεση, έχει τη λιγότερο σταθερή σύνδεση μεταξύ της υγειονομικής περίθαλψης για παιδιά και του συστήματος Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Πρέπει να σημειωθεί ότι και στις πέντε συγκρινόμενες χώρες/περιφέρειες η δημόσια υγειονομική υπηρεσία για παιδιά είναι καλά ανεπτυγμένη και λειτουργεί παράλληλα με το σύστημα Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, ήδη από τη γέννηση του παιδιού.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.3 Συνδέσεις με τις υπηρεσίες Υγείας

Στην Κύπρο, την Ιταλία και την Ισπανία, για να δοθεί προτεραιότητα εγγραφής σε δημόσια δομή Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης απαιτείται γνωμάτευση από την υπηρεσία υγείας που πιστοποιεί την ανάγκη του κάθε παιδιού για ειδική εκπαίδευση. Στη Σλοβενία, η πρόσβαση στα ειδικά προγράμματα απαιτεί άδεια από το Εθνικό Ινστιτούτο Εκπαίδευσης. Συνέπεια αυτών των απαιτήσεων είναι ότι οι μετρήσεις διάγνωσης/ανίχνευσης, στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση, λαμβάνονται σε πρώιμο στάδιο για εκείνα τα παιδιά όπου κάποιος (νόμιμος κηδεμόνας ή επαγγελματίας) έχει αντιληφθεί παράγοντες κινδύνου. Ωστόσο, ο χρόνος και οι λόγοι για την πρωτοβουλία αναζήτησης μια επιστημονικής γνωμάτευσης, στο πλαίσιο της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, διαφέρει μεταξύ των χωρών. Για παράδειγμα, στην Ιταλία και στην περιφέρεια της Ισπανίας Castile & Leon, οι προτροπές είναι υψηλές ήδη από την ηλικία των 3 μηνών· στην Ιταλία, η γνωμάτευση παρέχει τη δυνατότητα εγγραφής στην Ενιαία Εκπαίδευση σε παιδικούς σταθμούς, και στην Castile & Leon δίνει το δικαίωμα πρόσβασης σε δωρεάν δημόσια δομή Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (πρώτος κύκλος). Επιπλέον, σύμφωνα με το ιταλικό δίκαιο, ένα διαγνωστικό και περιγραφικό έγγραφο σχετικά με τις λειτουργικές και ψυχοκοινωνικές ικανότητες του παιδιού (Diagnosi Funzionale) πρέπει να προσκομίζεται κατά την εγγραφή στο νηπιαγωγείο 3-6ετών

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.3 Συνδέσεις με τις υπηρεσίες Υγείας

Η διαδικασία για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των παιδιών στη Σλοβενία, δεν αφορά πρωτίστως την πρόσβαση σε δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, καθώς η πρόσβαση εξασφαλίζεται για όλα τα παιδιά από την ηλικία των 11 μηνών. Η διαδικασία διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών αποσκοπεί στο να εντοπιστεί το καλύτερο παιδαγωγικό πρόγραμμα για το κάθε παιδί. Στην Κύπρο, παιδιά που έχουν λάβει γνωμάτευση έχουν νόμιμο δικαίωμα να υποστηρίζονται από ειδικό παιδαγωγό ή λογοθεραπευτή/τρια, όταν χρειάζεται, όσο φοιτούν σε δημόσια γενικά σχολεία. Οι διαδικασίες αξιολόγησης μπορεί ακόμα να προτείνουν παραμονή σε ειδικό σχολείο, όταν παιδιά με αναπηρίες χρειάζονται υποστήριξη σε επίπεδο ειδικής εκπαίδευσης και αποκατάστασης από ειδικούς, ή τμήμα ένταξης, που είναι μια μικρή τάξη με μαθητές/τριες με αναπηρίες μέσα στο γενικό σχολείο, όπου ο/η εκπαιδευτικός είναι εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής. Η έγκριση της προτεραιότητας πρόσβασης σε δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης γίνεται από μια επιτροπή ειδικών (τις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής). Έτσι, η νομοθεσία ζητά επιστημονική αξιολόγηση όταν παιδιά είναι σε ομάδες υψηλού κινδύνου και μεταβαίνουν σε δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, μετά από εισήγηση οποιουδήποτε αρμόδιου φορέα. Η αξιολόγηση γίνεται από ειδικούς που εργάζονται σε επιτροπές (για παράδειγμα, επαρχιακές επιτροπές Ειδικής Εκπαίδευσης).

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.3 Συνδέσεις με τις υπηρεσίες Υγείας

Όπως προαναφέρθηκε, στη Σουηδία δεν υπάρχουν απαιτήσεις για αξιολόγηση και μέτρηση των εκπαιδευτικών αναγκών, σε ένα πλαίσιο διάγνωσης, προκειμένου ένα παιδί να έχει το δικαίωμα να λάβει την κατάλληλη εκπαιδευτική υποστήριξη. Όλες οι συνεργασίες μεταξύ των δομών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης και των υπηρεσιών υγείας, σχετικά με το κάθε παιδί πρέπει να εγκρίνονται από τους νόμιμους κηδεμόνες. Ένας σουηδικός νόμος για την ιδιότητα του γονέα (Föräldrabalken, FB 6:11) παρέχει στον/στην νόμιμο/η κηδεμόνα το δικαίωμα να αποφασίζει για θέματα που επηρεάζουν σοβαρά τη ζωή και την ανάπτυξη των παιδιών του/της. Οποιαδήποτε εμπλοκή παιδίατρο, ψυχολόγου, λογοθεραπευτή ή οποιασδήποτε άλλης ειδικότητας, που μπορεί να έχει μακροχρόνιο αντίκτυπο στην ανάπτυξη του παιδιού, απαιτεί τη συγκατάθεση των γονέων/νόμιμων κηδεμόνων. Αυτό ισχύει επίσης για τυχόν αξιολογήσεις που διενεργούνται σε ένα ερευνητικό πλαίσιο.

Επιπλέον, το δικαίωμα των γονέων/κηδεμόνων να αποφασίζουν για θέματα που αφορούν τη φοίτηση και εκπαίδευση των παιδιών τους σε δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης αναφέρονται στον εκπαιδευτικό νόμο (2010:800, 4). Ο/η γονέας/κηδεμόνας του παιδιού πρέπει να έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει στον σχεδιασμό των ειδικών μέτρων στήριξης. Συνολικά (δηλ. το δικαίωμα των παιδιών στην Ενιαία Εκπαίδευση που παρέχεται σε δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης και το δικαίωμα και την ευθύνη των γονέων να αποφασίζουν για την εξέλιξη του παιδιού) μπορεί οι γονείς/κηδεμόνες να επιλέξουν να διαχωρίσουν τη γνωμάτευση μιας υπηρεσίας υγείας από εκείνη της δομής Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, ενώ το παιδί εξακολουθεί να έχει δικαίωμα στην Ενιαία Εκπαίδευση.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.3 Συνδέσεις με τις υπηρεσίες Υγείας

Εκτός από την πρόσβαση σε δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης και/ή την πρόσβαση σε προγράμματα ειδικής εκπαίδευσης, άλλα κίνητρα για την καθιέρωση συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών υγείας και των δομών Πρώτης Αγωγής Και Εκπαίδευσης, μπορεί να είναι από την άποψη των πόρων στο εκάστοτε κέντρο παιδικής μέριμνας. Η Κύπρος, η Ιταλία, η Ισπανία και η Σλοβενία έχουν όλες ορισμένους επίσημους κανονισμούς για τις περιπτώσεις παιδιών που δικαιούνται να ενταχθούν σε ένα πλαίσιο ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Αυτοί οι κανονισμοί μπορεί να αφορούν σαφείς οδηγίες σχετικά με τον μέγιστο αριθμό παιδιών σε μια ομάδα που χρειάζονται πρόσθετη παιδαγωγική υποστήριξη (π.χ. Ιταλία), είτε μέσω γενικών διατυπώσεων σχετικά με τη μείωση του αριθμού των παιδιών (π.χ. Κύπρος).

Στη Σλοβενία υπάρχει σχετική νομοθεσία που ορίζει ως μέγιστο αριθμό παιδιών ανά ομάδα που λαμβάνουν πρόσθετη παιδαγωγική υποστήριξη, τα δύο. Στην Ιταλία, την Κύπρο, και την Ισπανία, η φοίτηση ενός παιδιού με διάγνωση αναπηριών σε δομές Ενιαίας Εκπαίδευσης προϋποθέτει και την υποστήριξη από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό. Στη Σλοβενία, το επιστημονικό προσωπικό εντάσσονται σε ένα ειδικό πρόγραμμα που δικαιούται το παιδί. Στη Σουηδία, δεν υπάρχουν τέτοιες πολιτικές σε γενικό επίπεδο. Οι προσαρμογές στο παιδαγωγικό περιβάλλον διενεργείται σε τοπικό και μικροοικονομικό επίπεδο των δομών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (δηλαδή επαφίεται στην αρμοδιότητα της δημοτικής αρχής και της διεύθυνσης του νηπιαγωγείου από κοινού) και η υφιστάμενη νομοθεσία δεν ορίζει περαιτέρω ζητήματα διαχείρισης [1].

da solo non dà diritto all'assistenza personale

1] Στη Σουηδία, η παροχή προσωπικής υποστήριξης υπάγεται στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, ενώ οι κανόνες στις δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος εκπαίδευσης. Στη σουηδική οργάνωση, αυτό σημαίνει ότι το βοηθητικό προσωπικό «συνοδεύει το παιδί» και όχι τις δομές ή τις υπηρεσίες που αναλαμβάνουν το παιδί (π.χ. δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης). Τα δικαιώματα για προσωπική υποστήριξη ρυθμίζονται από τον Νόμος περί υποστήριξης και εξυπηρέτησης. Ο νόμος αυτός περιλαμβάνει τις στενότερες συνδέσεις με το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης. Η ύπαρξη διάγνωσης αυτισμού, ως τεκμήριο, δεν πληροί τις προϋποθέσεις για προσωπική υποστήριξη.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.4 Διασφάλιση ποιότητας και συστήματα παρακολούθησης

α) Επιθεώρηση και παρακολούθηση

Η επιθεώρηση και η παρακολούθηση είναι δύο βασικοί παράγοντες για τη βιώσιμη ποιοτική εργασία στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση (European Commission, 2018). Η "επιθεώρηση" στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση είναι μια ενδεδειγμένη διαδικασία αξιολόγησης από εξωτερικό φορέα για να διερευνήσει εάν πληρούνται και σε ποιο βαθμό, οι απαιτήσεις διασφάλισης ποιότητας και εάν τηρούνται οι κανόνες στις δομές. Σε γενικές γραμμές, η επιθεώρηση έχει δύο γενικούς στόχους, όπως ανωτέρω, για να διασφαλιστεί ότι πληρούνται οι απαιτήσεις ποιότητας, αλλά και για να συμβάλει στις συνεχιζόμενες διαδικασίες για τη βελτίωση της οργάνωσης και εφαρμογής των δομών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Η επιθεώρηση συχνά περιλαμβάνει δεδομένα και τεκμηρίωση από την ίδια τη δομή Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Έτσι, νοείται ως τακτική διαδικασία παρατήρησης της ποιότητας σύμφωνα με δεσμευτικά πρότυπα (Faas και Dahlheimer, 2021: 166) η παρακολούθηση που συνδέεται με την επιθεώρηση. Εν ολίγοις, η παρακολούθηση είναι η συλλογή και αξιολόγηση πληροφοριών και δεδομένων εντός ενός καθορισμένου πλαισίου και για καθορισμένο σκοπό (βλ. επίσης έκθεση IO2 Α1-Α6). Η επιθεώρηση συχνά περιλαμβάνει την αυτο-αξιολόγηση της δομής Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης και τις επακόλουθες ανατροφοδοτήσεις που προκύπτουν από αυτές τις διαδικασίες. Επιπλέον, στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση η παρακολούθηση αποτελεί βασικό μέρος της συνεχούς ποιοτικής εργασίας ακόμη και εκτός ενός πλαισίου επιθεώρησης.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.4 Διασφάλιση ποιότητας και συστήματα παρακολούθησης

α) Επιθεώρηση και παρακολούθηση

Οι εκθέσεις των εταίρων του Nemo δείχνουν ότι ένας βασικός διαχωρισμός ως προς την παρακολούθηση αφορά εάν στοχεύει στην αξιολόγηση και εκτίμηση της ποιότητας του παιδαγωγικού πλαισίου, ή εάν στοχεύει στην αξιολόγηση και ενημέρωση ως προς την εξέλιξη του κάθε παιδιού αναπτυξιακά και εκπαιδευτικά. Περαιτέρω στοχοθεσίες αφορούν εάν οι εφαρμογές παρακολούθησης διενεργούνται με τυποποιημένα ή μη τυποποιημένα εργαλεία, εάν οι μέθοδοί που αξιοποιούνται είναι δομημένες, ημι-δομημένες ή μη δομημένες. Επιπλέον, η προέλευση ενός εργαλείου παρακολούθησης λαμβάνεται υπόψη. Τα εργαλεία παρακολούθησης μπορούν είτε να αναπτυχθούν και να σχεδιαστούν σε τοπικό επίπεδο είτε να διατεθούν ως προκατασκευασμένα, έτοιμα πακέτα για εφαρμογή, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, σε άλλες δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Η προέλευση των προκατασκευασμένων πακέτων, μπορεί να αφορούν εκπαιδευτικά προγράμματα και πολιτικές (π.χ. BRUK στη Σουηδία, προγράμματα Βήμα προς Βήμα στη Σλοβενία, η Κλίμακα Αξιολόγησης Περιβάλλοντος Πρώτης Παιδικής Ηλικίας s ECERS- 3) ή να συνδέονται στενότερα με θεωρητικές προσεγγίσεις στην έρευνα (SVALSI αναφέρθηκε από την Ιταλία, επίσης το μοντέλο UNIBO που αναπτύχθηκε στο έργο Nemo). Μια άλλη προέλευση, που σχετίζεται με το έργο Nemo, είναι τα εργαλεία που αξιοποιούνται σε διαδικασίες διάγνωσης (π.χ. EDUTEA στην Ισπανία και εν μέρει επίσης το μοντέλο Unibo στο έργο Nemo).

Σε μεθοδολογικό επίπεδο, η παρακολούθηση είτε αφορά πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση, συλλέγοντας ποσοτικά ή ποιοτικά δεδομένα, είτε συνδυασμό των δύο. Τέλος, η παρακολούθηση στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση περιλαμβάνει μια σειρά διαφορετικών μεθόδων, εκ των οποίων οι παρατηρήσεις και τα ερωτηματολόγια είναι τα πιο συνηθισμένα σύμφωνα με τους εταίρους στην παρούσα έκθεση.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.4 Διασφάλιση ποιότητας και συστήματα παρακολούθησης

b) Παρακολούθηση του εκπαιδευτικού πλαισίου

Το εκπαιδευτικό πλαίσιο αφορά τις διδακτικές ιδιότητες και στρατηγικές στην πράξη, αλλά περιλαμβάνει επίσης τους κοινωνικούς και φυσικούς παράγοντες στο πλαίσιο της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (SPSM 2018). Σύμφωνα με την παραπάνω ενότητα, οι δομημένες και μη δομημένες παρατηρήσεις αναφέρονται ως οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενες μέθοδοι παρακολούθησης. Άλλες μέθοδοι που αναφέρονται για την αξιολόγηση του παιδαγωγικού περιβάλλοντος είναι οι αυτο-αξιολογητικοί αναστοχασμοί σε επίπεδο ομάδας, οι αξιολογήσεις γονέων και παιδιών με ή χωρίς σταθμισμένα πρωτόκολλα, ερωτηματολόγια ή με τυποποιημένες κλίμακες αξιολόγησης. Αφηγηματικά ημερολόγια ή ημερολόγια με εικόνες, σκηνικά και γραπτές σημειώσεις ή άλλες ημιδομημένες μέθοδοι τεκμηρίωσης [1].

Οι τομείς που αναφέρθηκε ότι αποτελούν θέματα παρακολούθησης σε σχέση με το παιδαγωγικό πλαίσιο στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση είναι: η συμμόρφωση με το πρόγραμμα σπουδών και τους εκπαιδευτικούς στόχους, τα προσόντα του προσωπικού, οι υλικοί πόροι και εγκαταστάσεις, ο σχεδιασμός και η τεκμηρίωση της διδασκαλίας, η προσέγγιση της Ενιαίας Εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά τα παιδιά, τους γονείς και τους συναδέλφους και τη διαχείριση του περιβάλλοντος της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Η παρακολούθηση θεμάτων που σχετίζονται με το φύλο και την ισότητα, αναφέρεται από τη Σουηδία.

Η πρακτική της Παιδαγωγική τεκμηρίωσης αναφέρθηκε από τους περισσότερους εταίρους. Η παιδαγωγική τεκμηρίωση προέρχεται από την παιδαγωγική του Reggio Emilia και στοχεύει στην παρακολούθηση ως προς το τι συμβαίνει μεταξύ των παιδιών σε μία δομή Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Είναι μια αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος χωρίς να υπάρχει ένα προκαθορισμένο πλαίσιο προσδοκιών/κανόνων. Τα τεκμήρια αφορούν το τι συμβαίνει μεταξύ των παιδιών σε εσωτερικές και εξωτερικές δραστηριότητες. Το υλικό τεκμηρίωσης είναι φωτογραφίες, βίντεο, σημειώσεις, αφηγήσεις κ.λπ.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.4 Διασφάλιση ποιότητας και συστήματα παρακολούθησης

ε) Παρακολούθηση μεμονωμένων παιδιών

Το εκπαιδευτικό περιεχόμενο σπουδών και οι στόχοι στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση διαφέρουν μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν σε αυτή την έκθεση (με τη Σλοβενία να αναφέρει μία λεπτομερή λίστα μαθησιακών στόχων). Συνολικά, τα προγράμματα σπουδών της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης μπορούν να προσδιοριστούν σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της αίσθησης αυτογνωσίας των παιδιών, των επικοινωνιακών δεξιοτήτων, της κατανόησης της υγιεινής φροντίδας, των κοινωνικών δεξιοτήτων, των βασικών αξιών στο σχολείο και τον πολιτισμό, και μερικές φορές της μαθηματικής σκέψης και της αισθητικής πρακτικής. Ωστόσο, η παρακολούθηση σπανίως αφορά μετρήσεις των μαθησιακών αποτελεσμάτων μεμονωμένων παιδιών στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση. Εξαιρεση αποτελούν, ωστόσο, οι αξιολογήσεις που διενεργούνται στο τελευταίο έτος της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης στη Σουηδία¹, και για τη μετάβαση στη Δημοτική Εκπαίδευση στην Κύπρο.

1] Τα εργαλεία “Hittaspråket” και “Hittamatematiken” είναι υποχρεωτικά “Förskoleklassen” και χαρακτηρίζονται σαν ένα εθνικό συγκεντρωτικό υλικό- όχι ατομικά εργαλεία ανίχνευσης- ωστόσο, τα παιδιά ατομικά αξιολογούνται. Τα εργαλεία έχουν πιστοποιηθεί από τον εθνική εκπαιδευτική επιθεώρηση το 2019.

1] Τα εργαλεία “Hittaspråket” και “Hittamatematiken” είναι υποχρεωτικά “Förskoleklassen” και χαρακτηρίζονται σαν ένα εθνικό συγκεντρωτικό υλικό- όχι ατομικά εργαλεία ανίχνευσης- ωστόσο, τα παιδιά ατομικά αξιολογούνται. Τα εργαλεία έχουν πιστοποιηθεί από τον εθνική εκπαιδευτική επιθεώρηση το 2019.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.4 Διασφάλιση ποιότητας και συστήματα παρακολούθησης

ε) Παρακολούθηση μεμονωμένων παιδιών

Μια άλλη εξαίρεση από το γενικό κορμό παρακολούθησης στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση, αφορά τα παιδιά με διάγνωση αναπηριών. Η εξαίρεση αυτή αναφέρεται από την Κύπρο, την Ιταλία, τη Σλοβενία και την Ισπανία. Τόσο η Κύπρος όσο και η Ιταλία έχουν νομικές δεσμευτικές διαδικασίες τεκμηρίωσης/διάγνωσης των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών για παιδιά προσχολικής ηλικίας (3-6ετών) στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση. Στην Κύπρο, υποχρεωτικά από το νόμο, διορίζονται διεπιστημονικές ομάδες σε Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Στην Ιταλία, η κατάρτιση ατομικών σχεδίων εκπαίδευσης (I.E.P.) απαιτούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία. Στη Σλοβενία, η παρακολούθηση μεμονωμένων παιδιών εφαρμόζεται στο ειδικό πρόγραμμα που δικαιούνται τα παιδιά με ΕΕΑ στο πλαίσιο της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης.

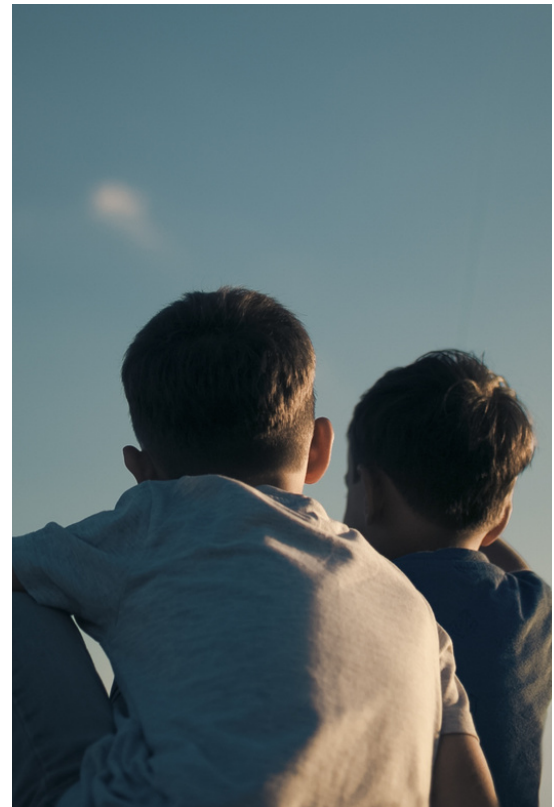
Στην Castile & Leon, τα παιδιά με διάγνωση ΕΕΑ (π.χ. ΔΑΦ), στο πλαίσιο των υπηρεσιών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, έχουν πρόσβαση σε επιστημονικά προγράμματα από ένα σύνολο εξωτερικών θεραπειών, ψυχολόγων και παιδοψυχολόγων, για την έγκαιρη παρέμβαση, αξιολόγηση και εφαρμογή. Κανένας εταίρος, από τις χώρες που συμμετέχουν στην έκθεση, δεν αναφέρει στις πρακτικές της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, αξιολογήσεις που αφορούν μεμονωμένα το κάθε παιδί (δηλ. έλεγχος για την ανίχνευση ατομικών αναγκών).

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.4 Διασφάλιση ποιότητας και συστήματα παρακολούθησης

ε) Παρακολούθηση μεμονωμένων παιδιών

Στη Σουηδία, δεν υπάρχουν νομικά δεσμευτικές πρακτικές στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση για την αξιολόγηση των παιδιών με διάγνωση ΕΕΑ ειδικά, ή για την αξιολόγηση των ατομικών εκπαιδευτικών αναγκών των παιδιών γενικά. Το αποκεντρωμένο σύστημα στο σουηδικό σύστημα Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης αφορά διαφορετική οργάνωση σε τοπικό (δημοτικό) επίπεδο. Στο πλαίσιο της ελευθερίας που έχουν οι δήμοι για την οργάνωση και διοίκηση των δομών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, ορισμένοι δήμοι έχουν δημιουργήσει καταρτισμένες ομάδες με εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής (ICSED 7) σε συνεργασία με τη δημοτική κοινωνική φροντίδα και την περιφερειακή υγειονομική περίθαλψη (παρόμοια με τις εξειδικευμένες ομάδες στην περιφέρεια της Ισπανίας, Castile & Leon). Οι μεγαλύτεροι δήμοι έχουν επίσης δημιουργήσει ειδικά νηπιαγωγεία για παιδιά με π.χ. με διάγνωση ΔΑΦ και νοητική αναπηρία στο πλαίσιο τακτικών προσχολικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, άλλοι δήμοι έχουν συνάψει συμφωνίες με όμορους δήμους για να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά έχουν πρόσβαση σε τέτοιες υπηρεσίες. Ωστόσο, η συνεργασία μεταξύ των δομών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης και των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης, που αναφέρεται στο τμήμα σχετικά με τους δεσμούς με τις δημόσιες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, στην Σουηδία, δεν γίνεται με τους όρους της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης, αλλά πάντα με τη συγκατάθεση και την απόφαση των γονέων/ κηδεμόνων για τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και τους επαγγελματίες.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.4 Διασφάλιση ποιότητας και συστήματα παρακολούθησης

d) Οι στρατηγικές παρακολούθησης και τα συστήματα υποστήριξης

Η παρακολούθηση είναι ένας μηχανισμός στη διαδικασία διάγνωσης, στη θεραπεία και στην εκπαίδευση για την καθημερινή ζωή του ατόμου. Αυτές οι διαδικασίες ελέγχονται από ειδικούς επιστήμονες για το σκοπό αυτό (π.χ. ειδικοί παιδαγωγοί, ψυχολόγοι, παιδίατροι ή ψυχίατροι). Ως εκ τούτου, για να λειτουργήσουν με αυτές τις μεθόδους και τα εργαλεία απαιτείται η κατάλληλη ικανότητα. Για να διασφαλιστεί το επίπεδο ικανότητας, απαιτείται συχνά πιστοποιητικό για τη συγκεκριμένη μέθοδο και εργαλείο παρακολούθησης. Ωστόσο, η αλληλεπίδραση του προσωπικού της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης με τα παιδιά (και τους γονείς τους) σε καθημερινή βάση μπορεί να προσφέρει μια συνέχεια και έναν πλούτο θετικών επιδράσεων που μπορεί να είναι επωφελής για την αντίληψη και την αξιολόγηση των ατομικών εκπαιδευτικών αναγκών και για την πραγματοποίηση των καλύτερων προσαρμογών στο παιδαγωγικό περιβάλλον (Hansen-Larson et al 2021; Westman-Andersson et al 2013). Για το λόγο αυτό, θα ήταν προτιμότερη η διαθεσιμότητα εργαλείων παρακολούθησης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Το EDUTEA, που αναφέρθηκε παραπάνω, είναι ένα ερωτηματολόγιο ελέγχου που έχει σχεδιαστεί και απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς/παιδαγωγικούς/φροντιστές με σκοπό να αντιλαμβάνονται ενδείξεις Διαταραχών Αυτιστικού Φάσματος και διαταραχές κοινωνικής επικοινωνίας που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την εκπαίδευση των παιδιών (Morales-Hidalgo et al 2014). Αξίζει να σημειωθεί ότι το EDUTEA βασίζεται στο πρωτόκολλο DSM-5, επομένως η εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τις διαγνωστικές ενδείξεις μπορεί να επηρεάσει την αξιοπιστία.

3. Αποτελέσματα με συζητήσεις

3.4 Διασφάλιση ποιότητας και συστήματα παρακολούθησης

d) Οι στρατηγικές παρακολούθησης και τα συστήματα υποστήριξης

Οι μέθοδοι και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται από πιστοποιημένους επαγγελματίες ελέγχονται διεξοδικά και αναπτύσσονται σύμφωνα με την έρευνα και τα εθνικά πρότυπα υγειονομικής περίθαλψης. (Αυτό, ωστόσο, δεν σημαίνει ότι υπάρχει συναίνεση σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για παιδιά με ΔΑΦ ή δείκτες υψηλού κινδύνου). Ως εκ τούτου, το σύστημα στήριξης που συνδέει τις δομές Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης με τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και τα ευρήματα έχει αρκετή σημασία.

Όπως προαναφέρθηκε, η συνεργασία με τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης διαφέρει μεταξύ των χωρών που εκπροσωπούνται από τον Nemo. Οι επιθεωρήσεις στο πλαίσιο της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης από τις αρχές υγειονομικής περίθαλψης διενεργούνται στην Ιταλία, τη Σλοβενία και την Ισπανία. Αυτή η οργάνωση, ωστόσο, δεν ισχύει στο σουηδικό σύστημα. Για να εξασφαλιστεί επαρκής ικανότητα υποστήριξης των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών στα σουηδικά νηπιαγωγεία, η Σχολική Αρχή Ειδικής Αγωγής (SPSM) είναι επιφορτισμένη σε εθνικό επίπεδο με την παροχή οδηγιών, καθοδήγησης και παροχής περαιτέρω κατάρτισης και επιμόρφωσης στα σχολεία στην ειδική εκπαίδευση.

Η συνεχής συνεργασία με προγράμματα κατάρτισης εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας και τα πανεπιστήμια είναι μαζί ένας τρίτος σημαντικός πόρος για την υποστήριξη της ποιοτικής ανάπτυξης στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση και τη συμμετοχή σε θέματα πολιτικής.

4. Συστάσεις

Το σημείο αφετηρίας αυτής της έκθεσης είναι ότι η παρακολούθηση αποτελεί κεντρικής σημασίας για την Προσχολική Εκπαίδευση. Από την άποψη αυτή, η συγκριτική ανάλυση αναδεικνύει ομοιότητες και διαφορές στην οργάνωση και την εφαρμογή στις δραστηριότητες της Προσχολικής των χωρών-εταίρων. Οι συστάσεις σε αυτή την ενότητα απευθύνονται στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στην προσχολική εκπαίδευση σε εθνικό επίπεδο, αλλά και στους επαγγελματίες σε τοπικό επίπεδο.

Υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής σε εθνικό επίπεδο

- α) Προώθηση συνέχειας σε όλη τη φάση της Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (0-6ετών). Όπως καμία άλλη στιγμή στη ζωή, τα παιδιά αναπτύσσονται από τις ηλικίες 0-6. Αυτά τα χρόνια είναι επίσης τα χρόνια που μπορούν να εντοπιστούν ενδείξεις για δια βίου καταστάσεις, όπως ο αυτισμός. Το ενιαίο σύστημα (0-6) περιλαμβάνει τα παιδιά νεαρής ηλικίας να αποτελούν μέρος του ίδιου πλαισίου ποιότητας εκπαίδευσης και φροντίδας με τα παιδιά ηλικίας 3 ετών και το τελευταίο έτος της Προδημοτικής. Η παραπάνω σύγκριση δείχνει ότι στα διχοτομημένα συστήματα οι απαιτήσεις για ποιοτική εργασία στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευσης είναι λιγότερο ανεπτυγμένες για τη φάση των 0-3ετών.

4. Συστάσεις

- b) Καθιέρωση ρυθμίσεων και καθοδηγούμενων επιθεωρήσεων σε εθνικό επίπεδο για όλη τη φάση (0-6). Η επιθεώρηση από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες είναι ένα από τα κριτήρια ποιότητας που συζητήθηκαν. Η επιθεώρηση πρέπει να εγγυάται την τήρηση των κανόνων και των νόμων, αλλά πρέπει επίσης να λειτουργεί ως οδηγός για τη βελτίωση της συνεχούς ανάπτυξης των υπηρεσιών Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Μια εθνικά ενιαία ελεγχόμενη επιθεώρηση (0-6) θα πρέπει επίσης να εργαστεί για να διασφαλίσει ότι τα νηπιαγωγεία λαμβάνουν τους απαιτούμενους πόρους για την εκτέλεση ποιοτικής εργασίας σύμφωνα με τα εθνικά κριτήρια για όλα τα παιδιά.
- c) Σχεδιασμός/προώθηση εργαλείων και προγραμμάτων για νηπιαγωγούς ώστε να σχεδιάζουν τη διδασκαλία τους και τη μέριμνα για όλα τα παιδιά. Οι νηπιαγωγοί και το λοιπό βασικό προσωπικό συναντούν τα παιδιά σε ποικίλες δράσεις σε καθημερινή βάση στο νηπιαγωγείο. Τα εργαλεία παρακολούθησης που προωθούνται σε εθνικό επίπεδο και τα παιδαγωγικά προγράμματα παρέχουν πιο ισότιμες συνθήκες για τη διατήρηση της καλής ποιότητας των υπηρεσιών. Μία σημαντική απόφαση μπορεί να είναι σε τομείς όπου η επαφή με την έρευνα και οι προτροπές για προσχολική ανάπτυξη είναι περιορισμένες. Το πιο επείγον ίσως, είναι για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτες καταστάσεις.

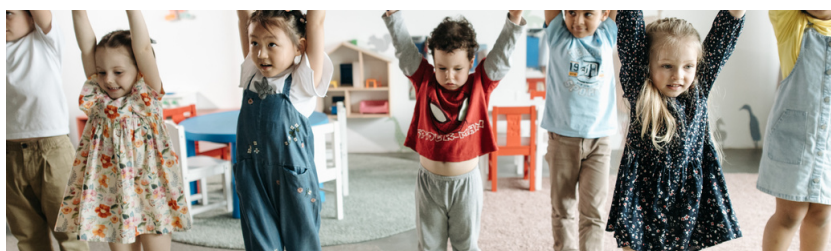

- Προώθηση για ανάπτυξη επαγγελματικών συνεργασιών με υποστηρικτικό ρόλο για το σύστημα Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης (0-6). Ανάπτυξη ή εμπάθυνση της συνεργασίας με υποστηρικτικό ρόλο στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης και της ειδικής παιδαγωγικής για την Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση. Η εξειδίκευση είναι ένας ποιοτικός παράγοντας που δεν μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο. Η εξειδίκευση σχετικά με τα παιδιά και τα μαθησιακά περιβάλλοντα των παιδιών στην Πρώτη Αγωγή και Εκπαίδευση είναι ένας πόρος που πρέπει να αξιοποιηθεί σε συνεργασίες με εξωτερικούς εμπειρογνώμονες σε διάφορους τομείς.

4. Συστάσεις

Όσοι/ες εργάζονται στην εκπαίδευση

- α) Σχέδιο παρακολούθησης. Ο σχεδιασμός είναι απαραίτητος για τη συνέχεια και την ποιότητα της παρακολούθησης στην πράξη. Η παρακολούθηση είναι μια ικανότητα που χρειάζεται χρόνο για να αναπτυχθεί, καθώς δύναται να στρέψει την προσοχή σε κάτι συγκεκριμένο και γι' αυτό μπορεί να παραμελήσει άλλες ζωτικές πτυχές για την εκπαίδευση και τη φροντίδα των παιδιών. Ανάλογα με το σκοπό και το θέμα της παρακολούθησης, θα πρέπει να αναπτύσσονται συγκεκριμένες ρουτίνες για το πώς, πότε και γιατί πρέπει να πραγματοποιηθεί.
- β) Εξασφάλιση ευκαιριών για περαιτέρω εκπαίδευση του βασικού προσωπικού. Η παρακολούθηση απαιτεί ικανότητες στην πράξη και τη θεωρία. Θα πρέπει να υπάρξει μια ισχυρή ανάπτυξη του παιδαγωγικού περιβάλλοντος για περαιτέρω εκπαίδευση σε συνεργατικές ομάδες, καθώς και για τις ευκαιρίες ατομικής επαγγελματικής ανάπτυξης (βλ. επίσης παραδοτέο 4).
- Συνεργασία με τις οικογένειες. Η ικανότητα εφαρμογής μοντέλων παρακολούθησης και αξιολόγησης των πληροφοριών που προέρχονται από αυτές τις διαδικασίες είναι ουσιώδης αλλά όχι αρκετή. Για να εξασφαλιστεί μια ολιστική προσέγγιση για την ευημερία των παιδιών και των οικογενειών, η ικανότητα επικοινωνίας με τις οικογένειες είναι το κλειδί. Ανάπτυξη στρατηγικών και πρακτικών για επικοινωνίες που σχετίζονται με οποιαδήποτε χρήση εργαλείων παρακολούθησης και το σύστημα παρακολούθησης γενικότερα.
- Συμβουλευτική υποστήριξη από δομές και οργανισμούς. Οι εξειδικευμένες γνώσεις είναι ζωτικής σημασίας, αλλά πρέπει επίσης να είναι κατάλληλες και σύμφωνες με τους σκοπούς του συστήματος Πρώτης Αγωγής και Εκπαίδευσης. Ανάληψη ενεργούς δράσης σε συνεργασίες με υποστηρικτικά συστήματα και οργανισμούς για να ενισχυθεί η αξιοπιστία αυτών των πρακτικών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΊΑ

Barillà, S., Martinelli, F., & Sarlo, A. (2020). Explaining the enduring deficit of public ECEC services in the south of Italy: The case of Reggio di Calabria. *International Journal of Sociology and Social Policy* 40 :7/8, 713-731. DOI 10.1108/IJSSP-12-2018-022

Barger, B., Rice, C., & Roach, A. (2021). Developmental screening and monitoring are associated with increased preschool special education receipt. *Journal of Child and Family Studies*, 30:1342-1352. [Doi.org/10.1007/s10826-021-01940-4](https://doi.org/10.1007/s10826-021-01940-4)
European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2014. Five Key Messages for Inclusive Education. Putting Theory into Practice. Odense, Denmark:

European Agency for Special Needs and Inclusive Education. European Commission/EAEA/Eurydice/Eurostat (2014). Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe – 2014 Edition. Eurydice and Eurostat Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

European Commission (2018). Monitoring the Quality of Early Childhood Education and Care. Complementing the 2014 ECEC Quality Framework proposal with indicators. Recommendations from ECEC experts. Brussels: Publications Office of the European Union.

European Commission/EAEA/Eurydice (2019). Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe- 2019 Edition. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Faas, S. & Dahlheimer, S. (2021). Quality monitoring in Day Care Centers and Preschools: Discourses, concepts and experiences from German Early Childhood Education and Care. In Susanne Garvis & Hillevi Lenz Taguchi (eds.), *Quality Improvement in Early Childhood Education* (pp.163-180). Palgrave Macmillan.

Hansén-Larson, J., Bejnö, H., Jagerskog, E., Eikeseth, S., & Klintwall, L. (2021). TRAS: Validity and sensitivity of a language assessment tool for children with ASD. *Scandinavian Journal of Psychology*, 62, 522-528.

Morales-Hidalgo, P., Hernández-Martínez, C., Voltas, N., & Canals, J. (2017). EDUTEA: A DSM-5 teacher screening questionnaire for autism spectrum disorder and social pragmatic communication disorder. *International Journal of Clinical and Health Psychology* 17, 269-281

BIBLIOGRAFIA

Sandbank, M., Bottema-Beutel, K., Crowley, S., Cassidy, M., Dunham, K., Feldman, J. I., Crank, J., Albarran, S. A., Raj, S., Mahbub, P., & Woynaroski, T. G. (2020). Project AIM: Autism intervention meta-analysis for studies of young children. *Psychological Bulletin*, 146(1), 1–29. <https://doi.org/10.1037/bul0000215>

SPSM (2018). Date Lärmaterial. Special Education School Authority, www.spsm.se/date-larmaterial

SPSM (2021) <https://www.spsm.se/om-oss/other-languages/>

Unicef (2021). UNICEF, Basis for a European Child Guarantee Action Plan in Spain. UNICEF Europe and Central Asia Regional Office (ECARO).

Westman Andersson, G., Miniscalco, C., Johansson, U., & Gillberg, C. (2013). Autism in Toddlers: Can observation in Preschool yield the same information as Autism Assessment in a specialised clinic? *The Scientific World Journal* –2013. Article ID 384745, 7 pages. doi.org/10.1155/2013/384745

N E W
M O NITORING
GUIDELINES TO DEVELOP INNOVATIVE
ECEC TEACHERS CURRICULA

Με συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Erasmus+» της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.